EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 07 28
COM(2021) 427 final

KOMISIJOS ATASKAITA

EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI IR AUDITO RŪMAMS

DĖL EUROPOS STRATEGINIŲ INVESTICIJŲ FONDO GARANTIJŲ FONDO VALDYMO 2020 M.

{SWD(2021) 209 final}

TURINYS

1. Įvadas 2
2. Veiklos aplinkybės 2
3. 2020 m. finansinės ataskaitos ir svarbūs biudžeto sandoriai 3
   3.1. 2020 m. gruodžio 31 d. ESIF GF finansinė padėtis 3
   3.2. ESIF operacijos su ES garantija 4
   3.3. ESIF GF finansuoti skirti atidėjiniai 4
   3.4. Reikalavimai mokėti pagal ES garantiją ir šios garantijos naudojimas 4
4. ESIF GF valdymas 2020 m. 5
   4.1. Finansų valdymas 5
   4.2. 2020 m. rinkos pokyčiai 5
   4.3. Portfelio sudėtis ir pagrindinės rizikos charakteristikos 6
   4.4. Veiklos rezultatas 6
5. Tikslinės sumos tinkamumo ir ESIF GF lygio įvertinimas 7

1. ĮVADAS

2015 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/1017 dėl Europos strateginių investicijų fondo, Europos investavimo konsultacijų centro ir Europos investicinių projektų portalo (toliau – ESIF reglamentas) sukurtas ESIF garantijų fondas, kurio lėšas turi valdyti Komisija[1].

ESIF reglamentas buvo toliau iš dalies pakeistas 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2396 (toliau – ESIF 2.0 pakeitimas), kuriuo pratęstas Europos strateginių investicijų fondo veiklos laikotarpis ir nustatyti to fondo ir Europos investavimo konsultacijų centro techniniai patobulinimai[2]. ESIF 2.0 pakeitimu, *inter alia*, padidinta ES garantija ir taip pat pakoreguota fondui skiriama atidėjinių tikslinė suma. 2015 m. liepos 22 d. Europos Komisija ir Europos investicijų bankas (toliau – EIB) pasirašė susitarimą dėl ESIF valdymo ir ES garantijos teikimo (toliau – ESIF susitarimas)[3].

ESIF reglamento 16 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad Komisija ne vėliau kaip kiekvienų metų gegužės 31 d. Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams pateikia praėjusių kalendorinių metų ESIF garantijų fondo (toliau – ESIF GF) metinę valdymo ataskaitą[4], įskaitant tikslinės sumos tinkamumo, ESIF GF lygio ir galimo poreikio jį papildyti įvertinimą. Šioje metinėje ataskaitoje apibūdinama ESIF GF finansinė būklė praėjusių kalendorinių metų pabaigoje, finansiniai srautai praėjusiais kalendoriniais metais, taip pat svarbių sandorių sąrašas ir visa su finansinėmis ataskaitomis susijusi informacija. Joje taip pat pateikiama informacija apie ESIF GF finansų valdymą, veiklos rezultatus ir riziką praėjusių kalendorinių metų pabaigoje.

Finansiniu reglamentu 2018/1046[5] įsteigtas bendras atidėjinių fondas, kuriame nuo 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos[6] taikymo pradžios laikomi atidėjiniai, skirti finansiniams įsipareigojimams, atsirandantiems dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos programų, padengti. Šios nuostatos įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d. ir nuo tos dienos ESIF garantijų fondas yra atskiras bendro atidėjinių fondo padalinys.

2. VEIKLOS APLINKYBĖS

ES garantija[7] suteikiama finansavimo ir investavimo operacijoms:

- EIB pasirašytoms pagal pagrindinę infrastruktūros ir inovacijų linijos dalį ir
- Europos investicijų fondo (EIF) pasirašytoms pagal MVĮ liniją ir infrastruktūros ir inovacijų linijos MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių fondo investicijų antrinę

[1] Juo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1291/2013 ir (ES) Nr. 1316/2013 nuostatos dėl Europos strateginių investicijų fondo (toliau – ESIF reglamentas). OL L 169, 2015 7 1, p. 1.
[2] OL L 345, 2017 12 27, p. 1.
[3] ESIF susitarimas buvo iš dalies pakeistas ir performuluotas vėliau, t. y. 2016 m. liepos 21 d., 2017 m. lapkričio 21 d., 2018 m. kovo 9 d., 2018 m. gruodžio 20 d, 2020 m. kovo 27 d. ir 2020 m. balandžio 27 d.
[4] Ši ataskaita yra šeštoji ataskaita dėl ESIF GF. Ankstesnės ataskaitos: COM(2016) 353 *final*, COM(2017) 326 *final*, COM(2018) 345 *final*, COM(2019) 244 *final* ir COM(2020) 385 *final*.
[5] 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1) (toliau – Finansinis reglamentas).
[6] 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, OL L 433I, 2020 12 22.
[7] ESIF 2.0 pakeitimu ES garantija padidinta nuo 16 mlrd. EUR iki 26 mlrd. EUR.

liniją.

Daliai visų ESIF operacijų taikoma ES garantija, o kitos vykdomos EIB grupei prisiimant su jomis susijusią riziką[8].

Remiantis ESIF reglamento 12 straipsniu, ESIF GF užtikrina likvidumo atsargas, iš kurių reikalavimo mokėti pagal ES garantiją atveju išmokama suma EIB. Pagal ES ir EIB sudarytą ESIF susitarimą, jeigu reikalavimų mokėti sumos viršija EIB lėšų, esančių ESIF sąskaitoje, sumą, reikalavimus apmoka ESIF GF. ESIF sąskaita, kurią administruoja EIB, buvo sukurta ES pajamoms ir susigrąžintoms sumoms iš ESIF operacijų su ES garantija surinkti ir, atsižvelgiant į esamą likutį, mokėjimams pagal pareikalautą ES garantiją atlikti.

Atidėjiniai ESIF GF buvo skiriami palaipsniui, tačiau 2022 m. jų nebeliks. Pagal 12 straipsnio 4 dalį ESIF garantijų fondo išteklius tiesiogiai valdo Komisija, jie investuojami laikantis patikimo finansų valdymo principo ir tinkamų rizikos ribojimo taisyklių.

EIB ir EIF yra atsakingi už individualių operacijų, kurioms suteikta ES garantija, rizikos vertinimą ir stebėjimą bei ataskaitų teikimą Komisijai pagal ESIF reglamento 16 straipsnį. Remdamasi šiomis ataskaitomis ir darydama aiškias bei apdairias prielaidas dėl būsimos veiklos, Komisija nuolat užtikrina tikslinės sumos tinkamumą ir ESIF GF lygį.

Be to, pagal ESIF reglamento 16 straipsnio 2 dalį EIB teikia metinę ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, į kurią įtraukiama konkreti informacija apie bendrą riziką, susijusią su finansavimo ir investavimo operacijomis, vykdomomis pagal ESIF, ir informacija apie reikalavimus mokėti pagal garantiją.

3. 2020 M. FINANSINĖS ATASKAITOS IR SVARBŪS BIUDŽETO SANDORIAI

Toliau pateikiama su ESIF susijusi finansinė informacija, suskaidyta į keturias dalis:

1) ESIF GF finansinė padėtis 2020 m. gruodžio 31 d.;

2) EIB grupės atliktos ESIF operacijos su ES garantija 2020 m. gruodžio 31 d.;

3) ESIF GF finansuoti skirti atidėjiniai ir

4) informacija apie reikalavimus mokėti pagal ES garantiją ir šios garantijos naudojimą.

3.1. 2020 M. GRUODŽIO 31 D. ESIF GF FINANSINĖ PADĖTIS

2020 m. gruodžio 31 d. bendras ESIF GF turtas[9] buvo 8 028 mln. EUR. Šį turtą sudarė šių rūšių investicinių vertybinių popierių portfelis: parduoti laikomas finansinis turtas (7 526 mln. EUR), išankstinis JAV dolerių pardavimo sandoris su teigiama grynąja dabartine verte, laikomas tikrąja verte vertinamu finansiniu turtu kaip perteklius ir deficitas (6 mln. EUR) ir pinigų ekvivalentai (496 mln. EUR).

[8] ESIF 2.0 pakeitimu EIB grupės nuosavų išteklių įnašas padidintas nuo 5 mlrd. EUR iki 7,5 mlrd. EUR.
[9] Auditorių patikrintos ESIF garantijų fondo finansinės ataskaitos skelbiamos Komisijos tarnybų darbiniame dokumente, pridedamame prie ESIF GF ataskaitos.

Iš 2020 m. finansinių veiklos rezultatų[10] matyti, kad metų pabaigoje ESIF GF ekonominis rezultatas buvo 21,6 mln. EUR. Pagrindinį įnašą sudarė 17,0 mln. EUR dydžio teigiamos grynosios palūkanų pajamos ir parduoti laikomų vertybinių popierių pardavimo grynosios pajamos[11] (11,1 mln. EUR). Tai kompensavo neigiamas –5,7 mln. EUR užsienio valiutos kurso pokyčio rezultatas[12]. Likusias grynąsias –0,8 mln. EUR išlaidas daugiausia sudarė depozitoriumo mokesčiai.

3.2. ESIF OPERACIJOS SU ES GARANTIJA

2020 m. gruodžio 31 d. ES garantijų pozicija, susijusi su EIB grupės neįvykdytomis apmokėtomis ESIF operacijomis, sudarė 18,9 mlrd. EUR iš turimos grynosios ES garantijos[13], sudariusios 25,8 mlrd. EUR[14]. 18,6 mlrd. EUR suma į 2020 m. ES finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą įrašyta kaip neapibrėžtieji įsipareigojimai, o likusi suma – kaip atidėjinys.

2020 m. iš EIB administruojamų ESIF operacijų, vykdytų pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją, ES gavo 243,4 mln. EUR grynųjų pajamų[15]. Iš šios sumos 2020 m. ES finansinėse ataskaitose buvo užregistruota 76,8 mln. EUR Komisijos iš EIB 2020 m. gruodžio 31 d. gautina grynoji suma.

Vykdydama ESIF operacijas pagal MVĮ liniją, 2020 m. ES patyrė 295,2 mln. EUR grynųjų išlaidų[16].

3.3. ESIF GF FINANSUOTI SKIRTI ATIDĖJINIAI

2020 m. buvo įsipareigota skirti iš viso 301 mln. EUR biudžeto asignavimų, susijusių ESIF GF atidėjiniai. Iš šios sumos pagal Komisijos sprendimą C(2020) 451 skirta 153 mln. EUR biudžeto asignavimų suma. Papildomą 148 mln. EUR įsipareigojimų asignavimų sumą buvo įsipareigota skirti kaip asignuotąsias pajamas[17].

Per metus ESIF GF iš viso faktiškai išmokėta 1 249 mln. EUR suma. Didžioji šios sumos dalis gauta iš mokėjimų asignavimų iš ES bendrojo biudžeto, o 156 mln. EUR suma buvo susigrąžinta iš ESIF sąskaitos kaip asignuotosios pajamos, be to, biudžetinių metų pabaigoje kaip papildomi mokėjimų asignavimai buvo pervesta 5 mln. EUR suma.

3.4. REIKALAVIMAI MOKĖTI PAGAL ES GARANTIJĄ IR ŠIOS GARANTIJOS NAUDOJIMAS

2020 m. nepateikta jokių reikalavimų mokėti pagal garantiją dėl neįvykdytų operacijų.

[10] Žr. prie ESIF GF ataskaitos pridedamo Komisijos tarnybų darbinio dokumento 3 skirsnį „ESIF GF FINANSINĖS ATASKAITOS“.

[11] Grynąjį skaičių sudaro 12,7 mln. EUR pelno ir 1,6 mln. EUR nuostolių.

[12] Apdraudus portfelio dalies, išreikštos JAV doleriais, valiutos riziką; finansinėse ataskaitose nurodomas kaip išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pokyčiai.

[13] Pagal ESIF 2.0 pakeitimo 11 straipsnį ES garantijos suma niekada negali viršyti 26 mlrd. EUR. Reikalavimai mokėti pagal ES garantiją ir panaudota šios garantijos dalis, taip pat asignavimai, skirti portfelio garantijų produktams pagal MVĮ liniją, yra atimami iš didžiausios galimos ES garantijos sumos.

[14] 2020 m. ES finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte šis skaičius nurodytas neįskaitant 0,3 mlrd. dydžio finansinių atidėjinių.

[15] Į šią sumą įtraukta 18,4 mln. EUR nerealizuotų pajamų, gautų dėl infrastruktūros ir inovacijų linijos nuosavo kapitalo portfelių tikrosios vertės padidėjimo 2020 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2019 m. gruodžio 31 d.

[16] Šią sumą sudaro 216,5 mln. EUR dydžio finansiniai atidėjiniai, susiję su MVĮ linijos skolos portfeliais, ir 23,4 mln. EUR dydžio nerealizuotos pajamos, gautos dėl MVĮ linijos nuosavo kapitalo portfelių tikrosios vertės padidėjimo 2020 m. gruodžio 31 d., palyginti su 2019 m. gruodžio 31 d.

[17] Asignuotosios pajamos čia reiškia tai, kas paprastai vadinama grįžtamosiomis lėšomis. Jas sudaro, pavyzdžiui, ESIF atlygis, dividendai, kapitalo prieaugis arba metinės grąžinamos sumos, įskaitant kapitalo grąžinimą, grąžintas garantijas ir iš EIB susigrąžintų paskolų pagrindinės sumos grąžinimą.

Tačiau pagal ES garantiją buvo pareikalauta sumokėti:

- 33,1 mln. EUR sumą vertės koregavimams[18] pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją;
- 2,3 mln. EUR EIB finansavimo išlaidoms[19] pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją;
- 2,1 mln. EUR susigrąžinimo išlaidoms[20] pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją;
- 37,5 mln. EUR rizikos draudimui ne eurais pagal MVĮ liniją.

Visi reikalavimai apmokėti iš ESIF sąskaitoje esančių lėšų, išskyrus vieną reikalavimą pagal MVĮ liniją, kuris iš dalies apmokėtas ESIF GF lėšomis (0,5 mln. EUR).

4. ESIF GF VALDYMAS 2020 M.

4.1. FINANSŲ VALDYMAS

ESIF GF investicijų portfelis investuojamas pagal valdymo principus, nustatytus 2016 m. sausio 21 d. Komisijos sprendime C(2016) 165, kuriuo patvirtinamos ESIF GF turto valdymo gairės.

Šiose gairėse numatoma, kad investicijų portfelio turtas turi būti pakankamai likvidus, kad jį būtų galima panaudoti galimiems reikalavimams mokėti pagal garantiją, kartu siekiant tinkamiausio grąžos ir rizikos lygio, kuriam esant taip pat būtų užtikrintas didelis saugumas ir stabilumas.

Atsižvelgiant į investavimo tikslus ir rinkos perspektyvas, buvo priimti investavimo ir rizikos valdymo strateginiai planai. Pagal taikytą investavimo principą siekta užtikrinti didesnę fiksuotųjų pajamų turto klasių įvairovę.

4.2. 2020 M. RINKOS POKYČIAI

2020 m. rinkos pokyčiams didžiausią įtaką turėjo COVID-19 virusas, jo pražūtingas poveikis visuomenės sveikatai ir pasaulio ekonomikai bei greitas ir stiprus vyriausybių ir centrinių bankų politikos atsakas.

Fiksuotųjų pajamų rinkos metus pradėjo optimistiškai dėl pažangos JAV ir Kinijos prekybos santykiuose ir apskritai teigiamų ekonominių nuotaikų. Sausio mėn. viduryje 10 metų Vokietijos vyriausybės obligacijų („Bund“) pajamingumas pasiekė aukščiausią –0,16 % lygį, kuris pasirodė esąs aukščiausias visų metų lygis.

Maždaug kovo mėn. daugiau kaip pusės pasaulio gyventojų judėjimas buvo faktiškai suvaržytas, kai viruso grėsmė tapo neabejotinai aiški. Tai sukėlė pasaulinį pasiūlos ir paklausos sukrėtimą, ypač tiesioginių paslaugų srityje.

Finansų rinkos visame pasaulyje patyrė staigų sukrėtimą, kurį lydėjo reikšmingas rizikos vengimo ir kintamumo padidėjimas. Dėl stipriai išaugusio grynųjų pinigų poreikio imta skubiai pardavinėti turtą, todėl atsirado sutrikdymų ir kilo grėsmė finansų rinkų stabilumui.

Akcijų rinkos smuko, o investuotojai atsigręžė į saugų turtą, pavyzdžiui, „Bund“ obligacijas, kurių pajamingumas greitai nukrito ir kovo mėn. viduryje pasiekė žemiausią metų lygį (–

[18] Žr. ESIF susitarimo 8.1 straipsnio b punktą.
[19] Žr. ESIF susitarimo 8.1 straipsnio d punktą.
[20] Žr. ESIF susitarimo 8.1 straipsnio d punktą ir 11.7 straipsnį.

0,86 %). JAV iždo vertybinių popierių pajamingumas sumažėjo dar labiau, nes kovo mėn. pradžioje JAV federalinis rezervas du kartus skubiai sumažino palūkanų normas (iš viso 150 bazinių punktų). Vėliau saugių obligacijų pajamingumas pasikeitė ir kartu su kitų fiksuotųjų pajamų vertybinių popierių pajamingumu rinkoje esant daug netikrumo ir riboto likvidumo. Praėjus dešimčiai dienų po to, kai „Bund“ obligacijų pelningumas pasiekė žemiausią metų lygį, jis vėl priartėjo prie –0,20 %. Kitų Europos vyriausybių obligacijų ir „Bund“ obligacijų skirtumai gerokai padidėjo, kaip ir visų kitų fiksuotųjų pajamų turto klasių skirtumai.

Siekdamos atkurti pasitikėjimą, vyriausybės įgyvendino pagalbos paketus, o centriniai bankai beprecedenčiu mastu taikė pinigų politikos skatinimo priemones (pvz., mažino palūkanų normas ir (arba) pirko turtą). Tai padėjo stabilizuoti rinkas ir atkurti bendrą turto vertę. Kovo mėn. buvę itin nepastovūs, nuo balandžio mėn. palūkanų normų skirtumai stabilizavosi ir iš esmės pradėjo mažėti. Pasaulyje ir Europoje paskelbus apie precedento neturinčius fiskalinių priemonių paketus, visų pirma 750 mlrd. eurų vertės priemonę „Next Generation EU“, birželio mėn. bendras pajamingumo lygis pakilo, tačiau centriniai bankai ir toliau užtikrino palankias finansavimo sąlygas, nes išliko ekonomikos vystymosi sulėtėjimo rizika. Apskritai likusią metų dalį euro zonos pajamingumas ir kainų skirtumai laipsniškai mažėjo, o investuotojų pasitikėjimas vis didėjo dėl pažangos skiepų fronte ir tolesnių paskatų perspektyvos po lapkričio mėn. įvykusių JAV rinkimų. Metų pabaigoje „Bund“ obligacijų pajamingumas buvo –0,57 %.

Apskritai fiksuotųjų pajamų rinkos, nors ir pasižymėjo labai dideliu kintamumu, suteikė patrauklių investavimo galimybių, o tai savo ruožtu prisidėjo prie teigiamos EFSI GF grąžos metų pabaigoje.

4.3. PORTFELIO SUDĖTIS IR PAGRINDINĖS RIZIKOS CHARAKTERISTIKOS

Iš ESIF GF portfelio metų pabaigos duomenų matyti, kad portfelis yra gerai diversifikuotas pagal turto klases ir reitingų kategorijas. Be to, yra diversifikuota ir ne eurais (JAV doleriais) išreikštų vertybinių popierių dalis – maždaug 6 % portfelio sudaro JAV iždo vertybiniai popieriai, kitų JAV emitentų (pvz., viršvalstybinių, kitų valstybių ar agentūrų) vertybiniai popieriai ir grynieji pinigai. Valiutos rizika yra draudžiama.

2020 m. pabaigoje obligacijų, atitinkančių aplinkosauginius, socialinius ir valdymo kriterijus, dalis buvo 9,5 % (2019 m. pabaigoje – 6,9 %). 2020 m. pabaigoje portfelio trukmė[21] buvo 3,19 metų, o vidutinis kredito reitingas – BBB+.

Maždaug 33 % portfelio sudarė obligacijos, kurių išpirkimo terminas trumpesnis nei vieni metai, kintamųjų palūkanų obligacijos ir trumpalaikės pinigų rinkos priemonės, užtikrinančios papildomą portfelio likvidumo rezervą.

Portfelio pobūdis trukmės, kredito rizikos ir likvidumo požiūriais suderintas atsižvelgiant į numatomus pinigų srautus, susidarančius dėl ESIF operacijų su ES garantija (pvz., dėl numatomų reikalavimų mokėti, pajamų).

4.4. VEIKLOS REZULTATAS

Kad metų veiklos rezultatui neturėtų įtakos portfelio dydis (per metus portfelis ir toliau didėjo), veiklos rezultatas apskaičiuojamas kaip to laikotarpio vidutinis rezultatas.

[21] Trukmės rodikliu nurodoma modifikuota trukmė, pagal kurią vertinamas obligacijos kainos jautrumas palūkanų normų pokyčiams. Šis rodiklis grindžiamas principu, kad vertybinių popierių kainas ir palūkanų normas sieja atvirkštinis ryšys.

Rinkos sąlygomis, kurioms būdingas su sveikata susijęs kintamumas ir kaip niekad mažas pelningumas, 2020 m. Fondo metinis absoliutus veiklos rezultatas buvo 1,246 %. Ši grąža atitinka ESIF metinio veiklos rezultato lyginamąjį dydį (1,23 %). Tačiau 2020 m. tiek lyginamojo dydžio, tiek portfelio veiklos rezultatus daugiausia lėmė teigiama grąža. Atsižvelgiant į kaip niekad mažą ES ir JAV pajamingumo lygį, artimiausiais metais portfeliui ir lyginamajam dydžiui neigiamą poveikį gali daryti priešingi kreivės pokyčiai (t. y. didėjantis pajamingumas).

5. TIKSLINĖS SUMOS TINKAMUMO IR ESIF GF LYGIO ĮVERTINIMAS

2020 m. gruodžio 31 d. bendra kaupiamoji pagal ESIF pasirašytų operacijų suma visose valstybėse narėse sudarė 82,7 mlrd. EUR; 57,2 mlrd. EUR pasirašyta pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją (629 operacijos), o 25,5 mlrd. EUR – pagal MVĮ liniją (792 operacijos). Apskritai, palyginti su 2019 m. gruodžio 31 d., kai iš viso buvo pasirašyta 68,7 mlrd. EUR vertės operacijų, ši suma labai padidėjo. Pateikti skaičiai atitinka visas EIB grupės pasirašytas sumas nuo ESIF veiklos pradžios, o likusi neapmokėta pozicija tik iš dalies padengta ES garantija pagal ESIF. Pastaroji išsamiau apibūdinta tolesnėse šio skirsnio pastraipose ir 3 skirsnyje. 2020 m. gruodžio 31 d. bendra atviroji apmokėta pozicija, kuriai suteikta ES garantija, nuo 18,4 mlrd. EUR (2019 m.) padidėjo iki 18,9 mlrd. EUR (16,5 mlrd. EUR pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją ir 2,4 mlrd. EUR pagal MVĮ liniją).

ES biudžeto pozicija, susijusi su galimais būsimais mokėjimais pagal ES garantiją, atsižvelgiant į pasirašytas operacijas (apmokėtas ir neapmokėtas), sudarė 24,1 mlrd. EUR (18,5 mlrd. EUR pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją ir 5,6 mlrd. EUR pagal MVĮ liniją).

Su infrastruktūros ir inovacijų linija susijusi atviroji apmokėta pozicija, kuriai suteikta ES garantija, buvo 16,5 mlrd. EUR, iš jų 15,2 mlrd. EUR buvo susiję su skolos operacijomis, o 1,3 mlrd. EUR – su nuosavo kapitalo tipo operacijomis.

Jei dėl šių su infrastruktūros ir inovacijų linija susijusių operacijų bus patirta nuostolių, remiantis ESIF susitarimo nuostatomis, juos padengs ES garantija. Visų pirma, su infrastruktūros ir inovacijų linija susijusi ES garantija teikiama kaip garantija portfelio pirmojo nuostolio daliai, taikomai operacijų pagal infrastruktūros ir inovacijų liniją skolos portfeliams ir tos linijos nacionalinio skatinamojo finansavimo banko nuosavo kapitalo portfeliui. Pagal standartinį infrastruktūros ir inovacijų linijos nuosavo kapitalo portfelį ES garantija suteikiama kaip visapusiška garantija su sąlyga, kad EIB savo rizika *pari passu* principu investuoja tokią pačią lėšų sumą.

2020 m. gruodžio 31 d. su MVĮ linija susijusi bendra atviroji apmokėta pozicija, kuriai suteikta ES garantija, buvo 2,4 mlrd. EUR, iš jų 1,7 mlrd. EUR buvo susiję su garantijų operacijomis, o 0,7 mlrd. EUR – su nuosavo kapitalo operacijomis[22].

Jei dėl garantijų operacijų pagal MVĮ liniją bus patirta nuostolių, jie visų pirma bus padengti iš MVĮ garantijų priemonės „InnovFin“, programos COSME paskolų garantijų priemonės, kultūros ir kūrybos sektorių garantijų priemonės ir programos „EaSI“ garantijų finansinės priemonės įnašų. ESIF MVĮ linija užtikrinamas nuostolių, viršijančių ES įnašą, pirmaeilis padengimas. Pagal ESIF kombinuotąjį produktą ESIF dengia antrojo operacijų nuostolio dalį po valstybės narės arba vadovaujančiosios institucijos, o EIF teikia papildomą pirmaeilį rizikos draudimą. Pagal MVĮ linijos įgūdžių ir švietimo produktą ESIF suteikia garantiją, apimančią iki 80 % kiekvienos pasirašytos operacijos.

[22] Kaip matyti iš 2020 m. gruodžio 31 d. ES finansinių ataskaitų, į šį skaičių nėra įtrauktos garantijos sutartys, kurių galiojimo laikotarpis prasideda 2021 m.

MVĮ linijos nuosavo kapitalo produkto antrinių linijų atveju bet kokie nuostoliai būtų proporcingai padengti ES garantijos pagal EFSI ir EIF, atsižvelgiant į jų įnašus, nurodytus ESIF garantijos susitarime. Nuosavo kapitalo produkto 2 antrinės linijos atveju nuosavo kapitalo finansinės priemonės „InnovFin“ lėšomis bus padengta pirmojo nuostolio dalis. Pagal MVĮ linijos privataus kredito produktą ESIF užtikrina pirmo nuostolio dalies padengimą, o pagal MVĮ linijos rizikos kapitalo veiklą plečiančioms įmonėms iniciatyvą teikiama garantija visai sumai.

Tikslinė ESIF GF suma sudarė 35 % visų ES garantijos įsipareigojimų[23]. Iš įvairių produktų, kuriems suteikiama ES garantija, rizikos vertinimo matyti, kad, atsižvelgiant į susigrąžinamas sumas, pajamas ir grįžtamąsias lėšas, susijusias su EIB operacijomis, taikant šią tikslinę normą Sąjungos biudžetas būtų tinkamai apsaugotas nuo galimų reikalavimų mokėti pagal ES garantiją. Todėl 35 % dydžio tikslinė norma yra laikoma pakankama.

Kadangi ESIF GF, kaip bendro atidėjinių fondo padalinys nuo 2021 m. sausio mėn., vis dar kaupiamas iki 2022 m., poreikis papildyti fondą bus įvertintas vėlesniame etape.

[23] Žr. ESIF reglamento 12 straipsnio 5 dalį.